

Motion till riksdagen

1987/88:K407

av Alf Svensson (c)

om rätten för folkrörelser att anordna TV-sändningar

Utvecklingen på massmediaområdet har under senare år varit närmast explosionsartad. Nya medier tillkommer och andra utvecklas. Sverige är nu ett av mycket få länder där det i etermedia råder, förutom när det gäller närradion i folkrörelse regi, en monopolsituation. Statliga Sveriges Radio-koncernen har ensam rätten att förmedla program till svenska folket även om en uppluckring har skett på sistone – dock mot riksdagens majoritets vilja.

När det gäller dagspressen råder en närmast samstämmig uppfattning om att det är angeläget att flera tidningar förmedlar nyheter till befolkningen och att flera tidningar från olika utgångspunkter granskar och bevakar. För att stötta tidningar och på så sätt bibehålla flera pressröster finns det statliga presstödet som det råder en bred enighet omkring. Presstödet spelar en viktig roll inte minst i demokratihänseende. När det gäller etermedia är dock den politiska inriktningen den omvända. Här eftersträvar riksdagens politiska majoritet en monopolsituation.

Debatten om etermediamonopolet har nu kommit i gång på allvar. Allt fler enskilda och organisationer omprövar sina tidigare ställningstaganden och vill nu ge möjlighet för ett bredare utbud i etern. En större insikt om valfrihetens betydelse och den explosiva utvecklingen på kabel- och satellit-TV-området torde vara orsaken till detta. Den nya satellittekniken har förändrat och kommer i allt större utsträckning att förändra situationen för TV-monopolet. Ca 260 000 hushåll har redan i dag tillgång till kabel-TV-sändningar, och det mesta pekar på att utbyggnaden av kabel-TV-nät kommer att gå mycket snabbt.

Den internationella situationen, och det faktum att monoopolet innebär en begränsning av opinionspektrat, gör det angeläget att få till stånd en nyordning. TV-monopolet bör brytas. Nuvarande TV1 och TV2 bör dock fortsätta som reklamfria kanaler, finansierade med licensavgifter och statsbidrag.

Fri etableringsrätt för icke-kommersiella folkrörelser enligt principer som liknar närradion, men med rikstäckande sändningar är den väg som kristdemokratiska samhällspartiet förordar för att bryta monoopolet. Allt talar för att folkrörelserna om en sådan möjlighet öppnas kommer att enas om ett gemensamt distributionssystem.

Folkrörelserna bör då få möjlighet att reklamfinansiera sina sändningar. Reklamen bör stå i proportion till den redaktionella sändningstiden enligt den princip som gäller för presstödet relation mellan redaktionell text och

annonser samt ske i form av fasta, förhandsannonserade block. Reklamens utformning skall naturligtvis följa de bestämmelser som gäller för reklam i övrigt. Självfallet skall folkrörelserna kunna finansiera sina sändningar också på andra sätt än via reklam.

Reklamen är för kristdemokratiska samhällspartiet inte ett mål i sig, utan ett medel för att skapa alternativ och mångfald. Reklam förekommer redan i dag i svenska TV-mottagare. Åtskilliga av de program som mottas via satellit och flertalet av t. ex. sportsändningarna i Sveriges television innehåller och förmedlar reklambudskap. Ett nej till reklamfinansierad television under folkrörelsekontroll innebär således inte att reklam utestängs utan endast att intäkterna från reklamen förhindras att komma svensk television till del.

Ett nej till att utnyttja reklamen som finansieringskälla innebär att konkurrenskraften för svensk television begränsas i förhållande till de utländska alternativen. Detta medför i sin tur att attraktionskraften hos svenska program blir svår att upprätthålla. Svensken kommer i allt större utsträckning att välja de utländska alternativen.

En fortsatt situation med reklam endast i utländska satellitsändningar skulle medföra konkurrensnackdelar för svenska företag, alternativt ett utflöde av pengar från Sverige för köp av reklamtid i satellitsändningar. Svensk television kan, om reklam tillåts, erhålla resurser, stärka och säkra utbudet av svenska kulturprogram. Reklamfinansiering möjliggör ett bredare utbud och därmed en större valfrihet.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till fri etableringsrätt för TV-sändningar i folkrörelse regi i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 12 januari 1988

Alf Svensson (c)